



«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН»

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№33 (11782).

Пайшанба, 9 февраль, 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ТУҲФАЛАРИМИЗ КЎПАЙМОҚДА

КПСС XXII
соездини муносиб
куниб оламиз!

ДАЛА ИШЛАРИ ҚУНДАЛИГИ

ШҮР ЮВИШ—ШҮ КУННИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

Бултур айрим район, колхоз ва совхозларда ғўза туларининг нормал қалинлигида бўлиши таъминланмади, бундай ҳолатларда ҳосил қамалиб кетди. Чегитнинг текис унинг чегити, ғўза туларининг зарур қалинлигида бўлиши учун аввало тулроқдаги зарарли туларни ювиш керак.

Узбекистон КП Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг пахтачилик да илгор усуллари янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорда мўл ҳосил учун курашда шўр ювишнинг аҳамияти кўрсатилди, бу ишни тезда тугатлаш зарурлиги қайд қилиб ўтилди.

Тошкент облатининг пахтакорлари бу муҳим вазифани муваффақият билан адо эттиришди. Облат колхоз ва совхозларида 41 минг гектарга яқин ерининг шўри ювилади ва план 90,7 процент бажарилади.

Бирок, қўпгина облатларда шўр ювиш қўпгинадалик таъмин қилинмаган, иш сурати жуда паст. Қораз, Самарқанд облатларида ҳамда Қорақалпоғистон АССРда шўр ювишга ҳаётдаги астойдил қўйилинмаган. Бу облатларда ерларни текислаш, пол олиш ишлари ҳам жуда секинлик билан бормоқда.

Бухоро облати ва Қорақалпоғистон АССРда, шунингдек Фарғона облатида жуда катта маҳсулотларнинг шўрини ювиш талаб қилинади. Бу облатларда ерининг шўрини икки-уч қайта ювиш зарур бўлган майдонлар ҳам кўп.

Бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва давлатга 3 миллион 200 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан олдинга мажбурий ятти бажариш учун курашда қишлоқ ишлар, жумладан шўр ювишнинг аҳамияти жуда каттадир. Қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва айниқса агрономлар шўр ювиш сифати устидан назоратин кўчатиришлари керак. Бўйин учун аввало уштакга пол олиш, ерларнинг болад-пастлиги қатъий ҳисобга олиниши керак. Агрономлар тулроқнинг шўрлини даражасига қараб шўр ювиш учун ҳар гектар ерга қанча су сарфлаш зарурлигини аниқлашлари, ана шу норада су берилишини таъминлашлари керак.

Шўр ювишнинг сифатини ўтказиш асосан сувчиларга боғлиқдир. Ҳар бир хўжаликда бу соҳада тажриба ортириш кишилар суви қилиб тайинлаш, шу билан бирга уларнинг иши устидан доимий назорат қилиб турилиши керак. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сувчилар учун кулай иш шартини яратиб беришлари лозим.

Шўр ювишнинг аҳамияти жуда катта: ер зарарли тулардан тозаланади, тулроқда нам қўяди, зарарли хашаротлар қирилади. Шўр ювиш ишларини ҳамма жойда қўчатириш ва бу муҳим ишнинг тез вақт ичида тугатлаш — шўр ювишнинг кенгайтириб бўлмайдиган вазифасидир.

Н. С. ХРУЩЕВНИНГ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
XIV ЖАҲОН АССАМБЛЕЯСИГА ТАБРИГИ

МОСКВА, 7 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Равис Н. С. Хрущев Совет Иттифоқи хукумати номидан соғлиқни сақлаш юзасидан Нью-Декли шаҳрида (Хиллстон) ўтказилган XIV жаҳон ассамблеяси қатнашчиларига табрик билан мурожаат қилди.

Табриқда бундай дейилди: Империяларнинг, унинг мустамлакилик таланичилиги ва вайронгарчилик келтирувчи урушларининг ҳимоя қилаётган реакция кучлари ҳамда барча халқлар ўртасида тинчлик ўрнатилган ва ер юзидида бунинг инсониятнинг соғлом ва бахтли ашясини таъминлашга яттиладган прогресснинг доим ўсиб бораётган кучлари ўртасида секин кураш бораётган халқларо вазиятда ассамблея ўз ишини бошламоқда.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети 1961 йил 9-11 мартда Москвада Катта Кремль саройида ёш буюкорларнинг Бутунитиёқ кенгашини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Кенгаш қатнашчилари энг муҳим саноат ва транспорт корхоналари қурилиш суръатларини тезлаштириш ва етти йиллик план топшириқларини мундтадан илгари бажариш соҳасида ёш буюкорларнинг вазифаларини муҳофаза қилади.

Кенгашининг ишида халқ ҳўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармаларга қарашли энг катта қурилишлар ва корхоналарнинг илгорида ҳамда новаторлари, илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтлари, партия, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимлари қатнашадилар.

БИРИНЧИ МАҲСУЛОТ

САМАРҚАНД. («КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» мухбири). Уй қуриш комбинати тула ишга тушярилиш олдига турибди. Йирик темир-бетон панеллар ишлаб чиқариш пехи маҳсулот бера бошлади. Дераза ва эшиклар ўрнатилган бир неча девор панеллар тайёрлаб чиқарилади.

КПСС XXII съезди шарафига мусобақани авж олдирган комбинат коллективи шу йил октябр ойига яқин учун қанда 3 миң квадратметр йирик панеллик деворлар тайёрлаб бериш учун курашмоқда.

ОЛИНГАН МАЖБУРИЯТЛАР
ИЗИДАН

ТЕХНИКАДАН САМАРАЛИ
ҲОЙДАЛАНИЛАДИ

Қўқон районидида Ленин номи колхоз аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» топириш мажбуриятини олганлар.

Пахтачиликнинг ишларини комплекс механизациялаш мақсадида техникадан ишда самарали фойдаланиш чоралари қўйилмоқда. 150 тул тут дарахти қўчирилиб, бошқа жойга ўтказилди ва кичик қаргалар йириклаштирилди. Бунинг натижасида ҳамма майдонга чегитни қнадрат-уялаб энг имконияти ву-жудга келди.

Маҳаллий ўғит тўплаш ва далага ташиб чиқариш ҳам қизғин бормоқда. Бу йилда Мамаатқул Зоҳиров бошлиқ маҳсуе бригада аъзолари ғайрат қилмоқдалар. Бу бригада ўз ихти-ридаги 8 та автомашина, 3 та «ДТ-24» трактори, 12 та арава ердамида ҳар қуни далага 200 тоннага етказиб ўғит чиқармоқда.

Графикдан
Олдинда

ЗИРАБУЛОҚ («Қизил Узбекис-тон» мухбири). Ўртоқ А. Нема-туллин бошлиқ коммунистик ме-хнат бригадасининг аъзолари ян-вар ойида иш унумдорлигини янада ошириб, пландагидан 87 миң сўмлик ортқ тола ва момиқ ишлаб чиқаришди. Маҳсулот тан-нарихи аввалги ойдигидан 2,7 про-цент арзонлашди, 12 миң сўм тежаб қолди.

Бригада маҳсулот ишлаб чиқа-риш юзасидан қундалик график-дан олдинда бормоқда.

Завод коллективининг XXII съезд шарафига олган социалис-тик мажбуриятда 350 тонна уруғлик чегит тайёрлаб бериш ҳам бор. Ҳозир шундан 120 тон-наси тайёрланиб, қайта тозалаш-дан ўтказилди. Чегитдан қўпроқ тола ажратиш учун амалга оши-риладиган қайирилар бу йил қў-шимча 160.000 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулот танна-рини яна 20.000 сўм арзонлашти-риш имкониятини беради

ХИММАТ

— Мани, бугунги ишини кеча-дидан ҳам яхши натижа бери, — дейди лаборантка Лидия Мичурин, экселлер чегитини бригада бошлиғи Любов Яровая олдига келиб, — кунжарда қолган ёқ қишлоғи 1,69 гириса 1,16 ва шехуада эса 6,46 гириса 6,12 процентни ташкил этади. Шундай қилинганда, қишлоқлар ҳис-обига, бир кунда 35-45 килограмм ёқни қўпроқ ишлаб чиқариш мум-кин.

Бригадада аъзолари бу қўр-саткилар билан чекамлайди, — дейди Любов Яровая, — улар етти йилликнинг ичинчи йилида фақат-на қомиқ тежаб ҳисобига белги-ланганидан 200 тонна ортқ ёқ иш-лаб чиқариш мажбуриятини олдир-ди. Шунинг учун ҳам тежаб реж-миса қатъий риоз қилиш керак.

Бу ажойиб аёл бошчилидаги бригада аъзолари меҳнатда ажойиб намуналар қўсатиб, ўтган йилнинг охиридаги коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номига со-зоров бўлган эдилар. Коммунистча-сиа ишлай, ўқиб ва янаша аҳд қилган бу азаматлар корхона ко-лектив орасида бошланган мусоба-қада олдинда бормоқдалар. Илгор ишчилар асос-асослар ва иш со-атларидан раънона фойдаланиб, меҳнат унумдорлигини янада оши-ришга эришдилар.

Бригада аъзолари етти йиллик-нинг ичинчи йилининг дастлабки ойида ҳам катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Пландан ташқари 14 тонна пахта ёқ ишлаб чиқари-ди.

Экселлерчи Сафо Бақоев, сепар-ачи Анна Кюкина, Раиса Черня-ева, фильтрловчи Екатерина Гонча-ренко ўртоқлар етти йиллик илгор-лари сафидан муносиб ўрин олди-лар. Улар ҳозир смена топириқла-рини муттасил 140-150 процентдан

ИЛГОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ВА МУНОФОТ

Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба сою-зи республика комитети ҳамда Уз-бекистон ССР Министрлар Со-вети қошидаги «Глазгогоското-откорм» шу бошқарманинг корхо-на ва ташкилотлари коллективла-рини ўртасида социалистик мусоба-қанинг 1960 йил IV кварталига қўйилди.

Узбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги «Глазгогоското-откорм», қишлоқ хўжалик ва тай-ёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзи республика коми-тетининг қўма Қизил байроғи «Глазгогоскотооткорм»нинг Қорақалпоғистон республика конто-расига қарашли Чимбой бўрло-қи пунктда қолдирилди ва 800 сўм миқдоридида биринчи пул му-нофоти берилади. (Пункт директори ўртоқ Нурулхамедов, партия таш-килотининг секретари ўртоқ Ўте-гов, ишчилар комитетининг ра-иси ўртоқ Тон). Бу пункт гўшт саноатига маҳсулот етказиб бе-риш планини 113,8 процент, се-миртирилган гўшт топириш пла-нини 166,3 процент бажарган. Еттиштирилган ҳар бир центер корамол гўштининг таннарихи 15 процент, қўй ва эчки гўштининг таннарихи 15,2 процент камай-тирилган ва пландан ташқари 80.000 сўмдан қўпроқ (яғни пул билан) жамғарма олган.

750 сўм миқдоридида иккинчи

пул мунофоти Каттақўрғон бўрло-қи пунктга берилади (директори ўртоқ Саидов, партия ташкилоти-нинг секретари ўртоқ Волкова, ишчилар комитетининг раиси ўр-тоқ Расулов). Бу пункт қорамол-ларнинг бир кеча-кундузда семи-ришини 13,1 процент, майда мол-ларнинг бир кеча-кундузда семи-ришини 28,6 процент, чўчалар-нинг бир кеча-кундузда семири-шини 0,5 процент оширган. Ҳар бир центер қорамол гўштининг таннарихи 4,8 процент, қўй ва эчки гўшти таннарихи 10,4 про-цент, чўчка гўшти таннарихи 0,4 процент камайтирган ва план-дан ташқари 6,6 процент жамғар-ма олган.

200 сўм миқдоридида учинчи пул мунофоти Ўрта Оулу бўрло-қи пунктга берилади (директори ўр-тоқ Хамидов, ишчилар комитети-нинг раиси ўртоқ Набиев). Бу пункт семиртириш орқали олин-ган ҳар бир центер гўштининг таннарихи қорамоллар бўйича 9,9 процент, майда моллар бўй-ича 7,4 процент камайтирган, план-дан ташқари 50 миң сўмдан қў-проқ (яғни пул билан) жамғарма олган.

Шунингдек, «Глазгогоскотоот-корм»нинг Кейғали район конто-раси коллективи молларни семир-тириш планини бажаришда ва гўшт таннарихи камайишида яхши натижага эришганлиги қайд қилинди.

АВТОМАТИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА

Қишлоқ хўжалигида техника-нинг муттасил тараққиёти этили, колхоз ва совхозларнинг техника билан қўпроқ таъминланаётган-лиги маҳсулот етиштиришни қў-пайтиришда муҳим роль ўйнамоқ-да ва ишлаб чиқариш жараёнида автоматикани қўлланиш имкония-ти вужудга келмоқда.

Олимларимиз қишлоқ хўжалиги-да «автоматикани жойири энг зо-сидан қўй иш қилмоқдалар. Мас-алай, бериладан программага му-вофиқ, бадан ўриб ва боғлаб кета-диган аппаратлар еттида иш олиб бормоқда.

Дехқончиликда электрон ҳисоб-машинлари ёрдамида ўсим-ликларнинг тўғри ўсиш, тулроқ-нинг памик даражаси, ўғитлардан самарали фойдаланиш усуллари ва қонуналари ўрганилмоқда.

Ҳозирги шароитда даладарда ва фермаларда автоматика элементла-рини кенг қўлланиш мумкин. Ана шу соҳада ҳозир қилинётган иш-ларнинг бири — терим машина-ларида терилган пахтанинг миқдо-рини автоматик тарзда ўлчайдиган аппаратлар. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлашти-риш илмий-тегириш институти ходимлари ўтган йили ана шундай аппаратни «СХМ-48 М» ва «ХВС-1,2» агрегатларига ўрнатиб синаб қўйдилар. Бунда бунгизга туша-

диган пахта миқдори автоматик усулда ўлчанади ва қайд қилиб бо-рилади. Ҳар бир агрегатда ма-всумда терилган пахта бу аппарат ёрдамида аниқ ҳисобга олинади.

Ҳозир мамлакатимизда ер ҳай-дада «РТТК-АФИ» автомат ап-парат қўлланилмоқда. Пулларга ўрнатиладиган бу аппарат ерининг қанча қўчурлиқда ва қанча негиз-да қайлаётганлигини ҳисобга олиб боради.

Тракторларда ёнлиги сарфлани-шини, дымтегининг фойдали иш коэффициентини, ишчи органлари-нинг ҳолатини аниқлайдиган, пу-нингдек доимий майдалаш, пахта тозалаш агрегатларининг сменада-ги ишлаб чиқариш қувватини ав-томатик тарзда ўлчайдиган асбо-блар яратини пайти келди.

Чорвачиликда автоматикани жо-рий етишда имкониятлар айниқса каттадир. Ҳозирги вақтда сув чи-қариш учун баланд миноралар қу-рилмоқда. Автомат ёрдамида ми-норасида сув чиқаришни қўлланиш мумкин. Бундай қурилиш резер-вуарида автомат зарур миқдордаги сувни сақлаб туради. Сув камай-иш билан автомат тоқини узайди ва насос ишга тушади.

Қўроқ Чирчиқ районидида Свердлов номи колхоз фермала-рида иш бир автомат асбоб ишга тушярилади. Бу ерда бионинг ис-тиш учун қолдирилган печкалар ўрнатилади. Молхонада ҳарорат пасайиши билан печка иссиқлиги ортади. Бино ортқиқа исиб кетса, автомат вентилаторларни ишга со-линиб, ҳарорат пасайтиради. Бу эса молхоналарнинг меҳнат унум-дорлигини оширишдан ташқари молларнинг соғлом ўсишини таъ-минламоқда.

Комплекс механизациялаш ва электрлаштирилган қишлоқ хў-жалигини автоматлаштириш ко-лхоз ва совхозларда ишлаб чиқа-риш янада ривожлантиришга йўнал беради.

Қ. ОДИЛОВ,
«Узбекэнерго» техника бўли-мининг бош инженери.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ДЕПУТАТЛИГИГА
КАНДИДАТЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Андижон паровоз депоси ишчи-лари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг сайловолди йиғилишида жуда кўп киши қана-ниди. Тиклаш поездининг бош-лиғи ўртоқ Стадников биринчи бў-либ минбарга чиқди. У, ишлаб чиқариш новатори, темирчи Ва-лентин С. Сергеевич Вацаценко Андижон облати Совети депутат-лигига кандидат қилиб қўрсатиш-ни таклиф этади. Ўртоқ Вацацен-ко корхонанинг ижтимоий ҳаётида актив қатнашиб, коммунистик меҳнат учун астойдил курашмоқ-да. Ўртоқ Стадниковнинг таклифи йиғилиш қатнашчилари томонидан яқинлиқ билан маъқулланди.

Андижон темир йўлчиларининг йиғилишида локомотив машинис-ти Николай Никитович Қўфлин, медицина ходими Равил Бекбу-латов, паровоз машинисини Анвар Якудин, буюқчи Александр Сер-геевич Велижанов, паровоз ма-шинисининг ёрдамчиси Исмомил Бахромов, депо партия бюроси-нинг секретари Александр Алек-сеевич Овчинниковлар Андижон шаҳар Совети депутатлигига кан-дидат қилиб қўрсатилдилар.

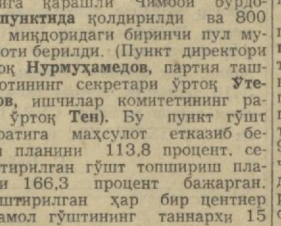
Воларасини номидан тикув-чилик фабрикаси, поёбозал ва ме-бель фабрикалари, 1- ва 3- пахта тозалаш заводлари ва бошқа кор-хоналар коллективларининг сай-ловолди йиғилишларида энг яхши

ПЕШҚАДАМЛАРИМИЗ

Ватанимизда меҳнат шон-шўҳрат ва шараф келтира-ди. Шу расмда қўриб тур-ган кишиларнинг республика-ликада меҳнати билан танилган пешқадамлардир. Бу расм Бутунитиёқ қишлоқ хўжалик выставка-сининг Узбекистон павиль-онидидаги стендлардан ўрин олди.

Д. Чернов фотоси.

МОСКВА ВИСТАВКАСИДА



Занавказье республикалари қишлоқ хўжалик илгорларининг кенгаши

ТБИЛИСИ, 7 февраль. (ТАСС). Бутун бу ерда Закавказье респу-бликалари қишлоқ хўжалик илгор-ларининг кенгаши таом бўлди. Кенгаш КПСС Марказий Коми-тети январь Пленумининг яқунлари ва Закавказье республикалари қишлоқ хўжалигини янада ривож-лантириш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳофаза қилди.

Кенгаш қатнашчилари — Озар-байжон, Армения ва Грузия гаалакорлари, мажмаъкорхорлар-ни, чорвадорлари, узумчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, олимлари, партия ходимлари уш иш тақрирлари тўғрисида, қиш-лоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришилган натижалар ҳа-қида гапирдилар, қамчиликларнинг сабабларини таҳлил этидилар, қиш-лоқ хўжалиги маҳсулотлари етиш-тириши бундан буюн ҳам секин суратда юксалтириш йўллари-ни белгиладилар.

Кенгашда КПСС Марказий Ко-митетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Равис ўртоқ Н. С. Хрущев итўз сўзлади. Грузия ССР хўжаси-тининг мажлислар залида ҳозир бўлган 1.200 дан қўпроқ киши Н. С. Хрущевнинг қиёгин таърир-лади. Н. С. Хрущевнинг зўр эътибор ва мароқ билан тинглан-ган нутқи кўп марта тўлдурос, да-воми қарсақлар билан бўлиниб турди.

ХАМЗА ҲАҚИМЗОДА ТУГИЛГАН ШАҲАРДА

ШОИРНИ ЭСЛАШ

Қўқон («Қизил Узбекистон» мухбири). Кеча эрталаб соат 10 да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза Ҳақимзода ўзбек ада-биётининг асосчиси», «Ҳамза Ҳа-қимзодиннинг поэтик ижоди», «Шо-

ир ижодида мустамлакачиликка қарши кураш темаси», «Ҳамза ва да Мукимий номи Қўқон давлат педагогика институтининг маж-лислар залида Ҳамза Ҳақимзода Ниязийнинг ҳаёти ва ижодий фао-лиятига бағишланган илмий се-ссияс бўлди. Сессияни Узбекис-тон ССР фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов оч-ди. «Ҳамза

ИШЧАН АГИТАТОР

— Сиз Қодиржон билан масалатландирганими?

— Бу масалда Қодиржон ўз фикрини айтиши керак.

Бундай сўзларни Қўқон металл буюмлари заводининг кучлиниче...

Хида тез-тез эшитиш мумкин. Бирон муҳим иш бўлган, янги ихтироини жорий этиш олдидан қим биландир масалат қилиш лозим.

Оддий қувончи, илгор ишчи агитатор Қодиржон Азимов ҳақида сўз боради. Отаси шу заводнинг ишчиси бўлган Қодиржон тажриба бади ходим. У шу ерда ўсиб, суяк-темирчилик билан қотди. Қодиржоннинг ишлаб чиқаришни ташкил қилувчи сифатида ҳамма мактабда, унга қойил қолади. Шу тўғрисида у агитаторлик қилаётган цех бир марта «Хўрмат тахтаси»дан тўшгани йўқ. Утган йили бу цех планини муҳаддидан уч ой илгари бажарибди. Халқ хўжалиги учун пландан ташқари қанчадан-қанча темир буюмлар ишлаб чиқарибди. Январ ойи топиририги беш кун илгари ошириб бажарилигани цех коллективининг фидокорона меҳнатини кўрсатади.

Агитатор сўхбатининг темалари турлича. Қодиржон Азимов сиёсий сўхбатларини ишлаб чиқариш вази-фаларига боғлаб олиб боради. Ма-роқли сўхбатлар қолоқларни ўрта-лар, ўртақларни илгорлар даражасига етиб олишларига қаратилади, кол-лективнинг меҳнати билан бунёдга келтирилган парасалар халқ хўжа-

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

(ишда қандай ўрин тутгани, бунда ҳар бир ишчининг хизмати ёрқин мисолга олинади.)

Қодиржон Азимовнинг энг яқин ёрдамчилари — комсомол аъзолари бор. Булар Тўқжон Охунов, Саъдулла Сунатуллаев, Аркадий Арау-мов, Мели Қамов ва бошқалар. Улар газета ўқиб беришади, ишчи-ларга сўғити янгиликларни айтиша-ди, саволларга жавоб беришади, қи-рин саволлар тушиб қолганда Қо-диржон Азимов билан масалатла-шади.

Агитатор ҳафтада икки-уч марта ўз тингловчилари билан учрашади. Сўхбатлар ҳам турлича бошланади, қизгин мунозаралар билан тугайди. Тема ишлаб чиқаришнинг ўзидан, кундалик ҳаётдан олинган бўлади. Сўхбатлар учун факт ва рақамлар мослаштирилади.

Унинг бир сўхбати меҳнат инти-зомини мустаҳкамлашга, коммуни-стик ахлоқ масалаларига бағишлан-ди. Коллектив равишида, якка-якка тартибда ўтказилган сўхбатларда Қодиржон Азимов совет кишилари-нинг қиёфаси, коммунистик тарбия-га алоҳида аҳамият беради.

Шу кунларда агитаторнинг бутун фикри-зики КПСС Марказий Коми-тетини янаву Пленуми материаллари-ни, Н. С. Хрущев нутқини пропа-ганда қилишга қаратилган, Қоди-

жон ҳар бир сўхбатта пухта ва ат-рофчилик таъбирлик кўради, халқ хў-жалигининг мислсиз ривожланишга-ни, совет кишиларининг моддий фа-ровонлиги тобора ўсаятгани тўғри-сидиги факт ва рақамларни айтиб беради.

Агитатор Пленум материаллари ҳақида ўқиса қилар экан, ишлаб чи-қаришни ҳеч қачон эсидан чиқар-майди. Цехнинг илгор ишчиларидан Х. Хидиров, Ш. Ризаев, Т. Тожиёв, С. Спирин, Т. Охунов, М. Қамов ўр-тоқлар ҳар доим ишлаб чиқариш то-пириқларини ортириб бажарадилар. Булар агитатор сўхбатининг асосий қаҳрамонлари ҳисобланади. Завод маъмурияти яқинда Қодиржон А-зимовни бригада бошлиғи қилиб кўтар-ди. У бошлиқ қувончилар бригадаси коммунистик меҳнат зарбдорини номи-ни олиш учун курашмоқда. Брига-дада 6 киши бор. Қодиржоннинг ўза сиёсий малакасини ошириш учун марксизм-ленинизм кечки универси-тетига ўқийди. М. Азимов, А. Муро-дов, Г. Борисовлар Қўқон автомо-биль-ўй, Ж. Назаров нефть технику-мида ишдан ажралмаган ҳолда илм олмақда. Бригада ҳар соҳада один-да.

Ишчиларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги ошиб бораётган экан, бу соҳада агитаторнинг оташин сўзла-ри қанчалик таъсир этаётгани ёрқин сезилиб турибди.

И. ТУХТАСИНОВ,

«Қизил Ўзбекистон» мухбири.



Қўқон пойфазал фабрикаси ишчилари бутур тежаб қолинган чармдан 16 минг жуфт аёллар оёқ кийими ишлаб чиқаришди. Корхона коллективни бу йил ҳам хомашини тежаб-тергаб сарфлашга ҳаракат қилмоқда. Бичувчи Т. Хожмуродов ва Х. Расулхўжаев бутур тежаган чармдан 1200 жуфт аёллар туфлини тайёрладилар. Ўрток А. Назаров ҳам хомашини тежабда улардан қолган иппа-моқда. Пойфазалчилар КПСС XXII съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, терини кў-роқ тежаб қолиш ва аъло сифатли пойфазал тикиш учун курашмоқ-далар. Шу йилнинг январь ойида Хожмуродов ва Расулхўжаев 3410 дециметр чармин тежади. Бу чармдан 225 жуфт аёллар туф-лини тикиш мумкин. СУРАТДА: (чапдан ўнгга) бичувчи Ҳайрул-ла РАСУЛХЎЖАЕВ ва Тоҳир ХОЖИМУРДОВ.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧИРЧИҚЛИКЛАРГА ЭРГАШИШ

КАТТА ИСТИҚБОЛ САРИ

Республикада биринчи бўлиб коммунистик меҳнат ва маданият шаҳри номини олишга бел боғла-ган Чирчиқ шаҳар меҳнатқашлар-нинг меҳнат зафарлари Самар-қанд суперфосфат заводи ишчи-кизи матчилари ва инженер-техник ходимларини гонг қизқитирибди. Самарқанд кимёгарлари чир-чиқлиқ ўз насбдорларининг ажи-биб меҳнат қончилиги ва ишчи-хаёт айналарини билан танишиш учун делегатлар юборган эдилар. Делегация яқинда жуда аjoyиб таассуротлар билан қайтиб келди. Суперфосфат заводининг ишчи-лари чирчиқликлар ташаббуси асосда коммунистикчиларни иш-латиш ва яшаш учун курашишга қарор бердилар. Ҳозир корхонада, 8 бри-гада ва 2 смена коммунистик меҳ-нат зарбдорини деган юксак номга муносиб ишламоқда.

Кимёгарлар маданий ҳаётда ҳам юксак намуна кўрсатмоқда-лар. Коллектив аъзоларининг турдан бир қисми олиб ва ўрта махсус ўқув юрталарида ўқийди. Етти йиллик охиригача 40 ёшга-ча бўлганларнинг ҳаммаси ўрта маълумот олиши учун тегишли биланлар кўришмоқда.

Корхонада иккита кечки ёшлар мактаби, индустриал техникум ва марксизм-ленинизм кечки уни-верситетининг филиали ташкил этил-

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВ ОЛДИДАН

ИШ ҚИЗИТИБ ЮБОРИЛДИ

ФАРРОНА. (Қизил Ўзбекистон) мухбири. Ҳамма жойда маҳаллий Советлар сайловига тайёргарлик ишлари қизгин бормоқда. Сайлов оғирларининг сайлов комиссиялари аъзолари саноат корхоналари, транспорт, қурилишлар, таш-килот ва муассасаларда бўлган умумий йиғилишларда сайлан-

Шажар ва районларда, по-сёлна ва қишлоқ Советларида маҳаллий Советлар сайловига тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Яқинда область Со-ветига сайлов ўтказувчи об-ласт сайлов комиссиясининг кенгайтирилган йиғилиши бўл-ди.

Йиғилишда сайловга тайё-гарликни кучайтириб, аҳолига маданий-маиший хизматни яна-

ТҮРТКҮЛ ШАҲАР ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ

Бўм-бўш даладар ўрнида бунёд-га келган янги шаҳар автоном рес-публикасида «ғазал шаҳарлардан бирига айланди. Яқинда шаҳарда янги электростанция қурилиб ишга туширилади. Заготзерно, промкомби-нат, механизация мактаби, пахта заводи ва бошқа корхоналар шу станциядан олинган энергия билан ишлаб бошладилар. Шунингдек, стан-ция қўчаларни ва 700дан ортиқ хо-надоннинг уйини нур билан ёритди.

ШАҲАРДА ВОДОПРОВОД

Шаҳар аҳолиси янги хушхабар эшитди, шаҳарда водопровод қури-лиши учун 1 миллион сўм ажратил-ган. Ҳозир водопровод қурилиши трассаси белгилан чикиди ва қу-рилиш ишчилари кела бошладилар. Бу йил шаҳарда янги йирк 6 та кўча, иш жумладан Тўрткўл, Оқун-бобоев, Навоий, Селашко кўчалари-да водопровод ўрнатилди.

МАКТАБЛАРА УСТАХОНА

Шаҳардаги мактабларни бир сме-нага кўчириш юзасидан амалий тад-бирлар белгиланмоқда. 1961 йлда шаҳарда мактабларга устакхона қу-рилиб ишга туширилади. Бу эса мактабларда политехника таълими-ни яхшилади.

Марказий кўчаларнинг бирида ик-ки қаватли мактаб биноси қурил-моқда. Мактаб 1 Май байрамигача битказилади. Бундан ташқари, 8 йиллик яна бир мактаб қурила бошланди. Бу бинолар қурилиб иш-га туширилгандан кейин шаҳар мак-таблари тўла бир сменага қўчади.

С. ИБРОҲИМОВ,

«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

Ғалвир сувдан кўтарилганда...

Бу воқеа ўтган йили пахта йи-гим-терими ажиби қизиб турган кезларда бўлган эди. Бухоро об-ласт партия комитетига қизил-теналик ходимлардан бир груп-паси чақирилган. Афтидан муҳим масала муҳофиза қилинса керак. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлиб чиқди.

Қизилтепа районига машина билан пахта териб бораб берил-ганди. Сабабини айрим қолхоз раислари эсиникича ёпишиб олиб, машина йўлига ров бўлмоқда эди-лар. Давлат ва партия манфаат-ларига ёт бўлган, янгиликни бў-ғиб қўйдилган бундай иллатларга қаттиқ зарба бермасдан туриб, пахтачиликни комплекс меҳани-зациялаш йўлидаги гавларни бу-зиб ташлаш мумкин эмасди. Қи-зилтепа районига айрим қол-хозларда ана шундай эсиникий майларни илдиш отган эди.

Бухоро область партия комите-ти Қизилтепа райкоми раҳбарла-рининг ташкилотчилик ва жонли иш ўрнига ваъдабозлик билан шуғулланганлигини, уларнинг меҳнатқашларга кенг йўл очиб бе-рамиз деган ваъдаларни сийқаси чиққан сапалар йиғилишдан ибор-ат бўлиб қолётганлигини тан-қид қилди. Ана ушунга райком секретари Т. Шарипов:

— Ҳақоватга тузатамиз, ҳар қандай қилма бўлса ҳам, пах-тани машинада териб қайтла бер-ган ваъданингинг устидан чиқа-миз, деб қатъий ваъда берган эди.

Ҳўш, кейин нима бўлди. Рай-ком секретари ўз ваъдасининг устидан чиқиди?

Ғалвир сувдан кўтарилди, ҳам-ма ёққа ҳар солган кишиларнинг набаси ичига тушиб кетди. Рай-онда ўтган йили пахта тайёрлаш плани 63 процент бажарилиди. Ма-шина билан пахта териш плани бўлса арин 56 процент бўлди. Қани берилган даъдабали ваъда-лар!

Қизилтепада планининг бундай шармандаларча бораб бўлишига сабаб нима? Ҳамма гап раҳбар-лик ишларининг бўшашиб кетган-лигиди, ишчи яхши ташкил эта билмаслиқда, мавжуд техникадан фойдаланишда чинакам жонкуяр-лик кўрсатилмаганлиқда, илгор, янги парасалари қўллаб-қувват-ланмаганлиқда.

Бўлмаса қандай сабаб бўлиши мумкин. Техника етимишмиди ёки меҳнатқаш қоллар нақми? Ваҳоланки, райондаги қоллар-нинг машина паркларига 48 та пахта териш машинаси, 60 та «ДТ-54» трактори ва бошқа ма-шиналар, жуда кўп механизмлар бор.

Машина — кишининг дўсти. Унда фойдаланиш одамнинг қо-билиятига, маҳоратига, жон қўй-дириб ишлашга боғлиқ. Лекин Қизилтепада буни бошқача гуш-вини. Машиналарнинг аначигина қисми техникадан унча хабари бўлмаган кишиларга қоптириб бўйилди. Малакали, жонли ишчи-лар бўлса ҳар бир қолхозда бор. Лекин мана шу илгор кишилар-нинг тажрибаси кенг омаллашти-рилмади. Бу ўринда жанговар курашчи ҳисобланган агитатор-лар, райком ходимлари ниҳоят даражада сусташилин кўрсатди-лар.

Масалан, Қўқон номили қол-хозини олиб кўрайлик. Бу қолхоз-да пахтачиликни комплекс меҳа-ниялаштириш учун жуда катта ил-момият бор. Қолхознинг машина паркига 7 та пахта териш агре-гати сақланади. Бу машиналарни боқариш учун 14 киши меҳани-зация курсларига ўқитилди. Яна тажрибали меҳнатқашлардан 8 киши ана шу одамларга биритиб қўйилди. Мавсумда даладаги хо-дирнинг 500 гониса машина би-лан териш планлаштирилди. Само-лёт билан дори сеппилб, вақтида гўза баргари ҳам тўктирил-ди. Хуллас ёз бўли машина тери-мига тайёрилик қўрилди. Оқибат и-

ма бўлди. Ҳамма тайёргарлик ҳаво-га учиб кетди. Қолхоз раиси Обид Жиланов пахта териш машинала-рининг унумли ишлашига йўл берма-ди. Машинада пахта теришга аж-ратилган устакхоналарнинг ҳосили кўп бригадаларда кўл билан те-ришга юборилди. Натиклада 14 ме-ханизм-ҳайдовчининг ма ш и н а д а терган пахтаси бор-йўғи 100 тон-надан сал ошди.

Ахир, қадрларни ўқитиш, ма-шиналарнинг ремонт қилиш, гўза баргларини тўктириш учун озмул-ча харажат бўлдими? Эссиз меҳа-низмлар, ишчи кучлари. Нега улар бекор турди? Бу билан Илданов номили қолхоз раҳбарлари кимни алдадилар. Давлатни алда-дилар, қолхозчиларни алдадилар. Илданов номили қолхоздаги кон-серваторлар ва уларга бепарволик билан қараган райкомдаги ўртоқ-лар ана шундай оғир ахлоқ қар-шиликларини ўғайсиб сома-дилар ҳам. Ассинча, бу масалда Уларнинг айдор деб ҳисобламди, сувдан қуруқ чиқиш пайига туш-дилар.

Бун бўлмаса «Еш ленинчи» қолхозини олиб кўрайлик. Бу қолхозни райкомдаги раҳбар ходимлар ўчоғи дейдилар. Бун-дай дейишнинг боиси бор. Қолхоз правленисининг раиси Абдурах-мон Музаффаров анча вақтгача район қишлоқ хўжалик инспек-циясининг бошлиғи бўлиб ишла-ган. Қолхоз партия бюросининг секретари Умар Норқулов бўлса, бу ерга келганга қадар райкомда инструктор эди. Бригада бошлиқ-ларидан Соҳиб Собиров, Бозор Уронов, Сулаймон Ражабов ил-латларни қолхоз раиси, қолхоз Со-ветининг раиси ва бошқа мансаб-ларда ишлаганлар.

Яна бошқа бригадаларнинг бошлиқлари, чорвачилик ферма-ларининг мудирлари орасида ҳам агрономлар, зоотехниклар бор. Райком секретари Т. Шарипов шу қолхозни «етук кадрлар» би-лан мустаҳкамланганлигини анча вақтгача гапириб юрди ва уларга ортиқча ишониб, қолхоз ҳаёти би-лан чуқур шуғулланмай қўйди.

«Еш ленинчи» қолхозни ўши-риладан чиқиш ўқда турсин, ассинча яна ҳам қолоқлашиб ке-лди. Кейин бу қолхоз раҳбарлари бўлбумачилик йўлига ўтидилар, қўлдан ишчи сўқаларда бўл-ди, деб қўрсатдилар, қавоий ра-қамларини кўпроқ қиздилар.

1958 йилда «Еш ленинчи» қол-хозда иш чакни бормаган эди. Ўша йили қолхоз сегоғаридан 21 центнердан ҳосил кўтарган эди. Утган йилчи? Пахта тайёрлаш давлат плани 51 процент бажа-рилди ёки сегоғаридан 10,3 цент-нердан ҳосил йиғиб олинди. Нега ишлар бунчалик ёмонлашиб ке-лди деган саволга қолхоз партия ташкилотининг секретари Умар Норқулов бундай жавоб беради:

— Иш ўрнига бу ерда мансаб-галашилар, кўпроқ маншата-лиқ бўлиб кетдилар... Райком аппаратура хизмат қи-лган, партиянинг ишда оқим-қил-ми тажриба гулдаган Умар Но-рқулов мана шу қолхоз қолхозда сиёсий раҳбар сифатида ўзини танита олмиди, принципчиллик қилди. У қолхоздаги баъзи ма-иший жиҳатдан бузилган ва ма-сабапарастликка берилиб, коллек-тив хўжалигининг умумий ишчи-зарар етказган кишиларни фой-ш этиб ташлаш, аҳолини яхшилашда наътижанилик кўрсатиш ўрнига худди қузагувчи сингари ишнинг боришини шунчаки, қисбоба оли-дан нарга ўттиди.

Иш жуда ёмонлашиб кетгани-дан кейин райком бюроси қолхоз раиси Абдурахмон Музаффаров-ни ваъзифасидан олиш ҳақидаги ма-салаги қолхозчиларнинг умумий йиғилишига ҳавола қилди. Лекин нима учундир райком ўз қарори-нинг бажарилишини контроль қи-лмади. Бу ерда ўз берган ҳуқуқ аҳолини тузатиш ўрнига яна ўша

раисни ўз мансабига қолдирди. Мана орадан икки ойча вақт ўтди. Раис қолхозда наман-нам бўлади, ташкилий ишлар билан шуғулла-найди, далага чинамиди, устакхо-наларда бўламайд.

Ишонтирмас қаландил, ўз қол-хозини, ўз қишлоқини севадиган, ишлаб чиқаришни ривожланти-ришда ватанпарварлик кўрсатаёт-ган сидқидил ва гиришқор киши-лар кўп. Рисолат Тўқиева Тур-суноннинг дўғонаси. У ўтган йи-ли «Москва» қолхозда биринчи марта машина рулини бошқари-ди. Кенг даладарда агрегатини яхши ишлатиб, хирмонга 84 тонна пах-та тўқди. Унинг бу йилган иши қолон қолхозларда, чунончи «Еш ленинчи» ва Илданов номили қол-хозларда бир кеча ўлаб киши-ларнинг машина билан терган пахтасига тенг келди.

Сталин номили қолхозда Муҳал-лад Ҳамроева ҳам машина билан пахта теришда яхши натижаларга эришди. Демак, илхос қўйилган кишиларнинг ташаббуси қўллаб-қувватласа Қизилтепада жуда кўп истеъдодли меҳаник-ҳайдов-чилар, тракторчиларни тайёрла-ш мумкин. Ҳамма гап ишга жон қўйдириб қилишдадир, «янгилик-сеза биллишда, уни дадил жорий эти олишдадир. Район партия ко-митети ўтган йилги қамчиликлар-дан ўзига тегилли сабоқ чиқариб олсин, қолхозларда раҳбарлиқни тубдан яхшилаш керак.

Бухоро область партия комите-ти ана шу қамчиликларни тезда бартараф қилиб, ишнинг қунига билимайдиган, янгиликни сезмай-диган ношуд, уқувсиз раҳбарлар-нинг таъобини тортиб қўйиш ло-зим. Илгор меҳнатқашлар саф-рини янада кенгайтириш, эсиникй тарафдорларига нисбатан муро-са-сиз бўлиш керак.

Х. ЕДГОРОВ,

Д. ЭРГАШЕВ,

«Қизил Ўзбекистон» махсус мухбирлари.

ХАМЗА ҲАКИМЗОДА ЮБИЛЕИ ОЛДИДАН

Исониятнинг энг дово киши-лари ўз йиллар давомида хотин-қизлар озолиги ҳақида ўйлаган-лар. Лутфий, Навоий каби классик адабиёт намояндлари ўз асарла-рида хотин-қизларнинг юксак исо-сий фазилятларини, олижаноб туй-ғуларини, ақл ва билимда, истеъ-дод ва қобилиятда, жасурий ва қаҳрамонлиқда аёллар эриқлар-дан қоллимасилиларини куйла-ганлар.

Илгор ўзбек адабиёти тради-цияларига содиқ бўлган Ҳамза хотин-қизларнинг бу сифатларини ушбу йилда аёллар озолиги масаласини кенг қўллама кўтариб чиқди. Бу масала Улуг Оқтоб-революциясидан кейин Ҳамзанинг бутун фаолияти ва ижодида асосий мавзулардан бирига айланди.

Шоир хотин-қизлар озолиги учун курашини киши йўл билан — ўзининг амалий фаолияти ва ижо-тида билан олиб боради. Жаҳолат зулматини ғўшга бўлган ўзбек хотин-қизлари учун мактаблар очди, уларни ўқитишга киришди, уларни хотин-қизлардан ўқитув-чилар йўқ эди, Шунинг учун Ҳамза хотин — Ақсия Платов-на Уваровани ҳам бу ишга жалб этди.

Атоқли драматург хотин-қиз-ларнинг санъатга тортиш йўлини излади. 1918 йили ташкил этил-ган биринчи ўзбек театр труппа-сига хотин-қизлар жалб қилинди. Бу труппа Туркфронг штаби изми билан турли фронтларга бо-либ концертлар берди. Атоқли артист Мария Кузнецова бу даврни шундай хотирлайди: «Бу топириқ билан учун катта бай-рамга айланиб кетди. Лекин ҳам-мадан кўпроқ Ҳамза қувонар эди. Унинг максали амагў ошди. Улуг руз халқи ёрдамида, Октябрь ре-волюцияси галабаси натижасиданга биринчи ўзбек совет театрини — халқ театрини тузиш мумкин бўл-ди. Ўша кунги Ҳамзанинг менга айтган сўзларини асло ёлмидан чиқармайман. У, Сиз—рус аёли, биринчи ўзбек антрисаси. Бу Октябрь революциясининг энг

ХОТИН-ҚИЗЛАР ОЗОДЛИГИ КУЙЧИСИ

ажойиб самарасидир. Бизлар ўз мамлакатимизда энди қон-қариш-чиқ, дўсти оила бўлдик. Сиз гул-лаётган ўзбек театри баҳорининг биринчи қалдириқларидасиз. Мен ишонаманки, сизнинг оранж-гизиндан талай ўзбек аёллари ки-зиқинчилик ва қаршиликка қарамай, саҳнага чиқурлар, деган эди.

Ҳамза Ҳакимзода 1922—1924 йилларда Қорақалғистоннинг Қўнғирот драма труппасига яқи-дан ердан берди. Труппага Ҳамза қоракалғ аёллари, жумладан Ойимхон Шомуродовани жалб этди. Ойимхон Шомуродова Қо-рақалғистоннинг машҳур санъ-аткори бўлиб етишди.

Бундай мисоллар кўп.

Аммо янги ҳаёт, янги тузум душманларини, шарият пешволари, жоқил эр, бағри тош экалар қў-ли билан Турсунов ва Нурхон каби саҳна усталиларини бўғизлаб бўлишди.

Бу ҳол Ҳамзанинг қиродисини букмади, аксинча, уни бу йлда фаол курашишга йўллади. «Тур-сунов марсиеси» шеърда ёзди:

Менга мотам тутиб қора бўлмаган,
Тенгу тушим нозик бағри
доғлама!
Турсунойдан ёвуқ сенинг,
сингиллар,
Тўқис билим кўрмай турмуш
чоғлама!
Согинганлар сўрса: алдаб,
юпати,
Мендан салом айтиб, кўнгли
қувонти!
Ҳожинкудек ёвуз юрак
ёлтрани

Ҳамзанинг «Узилган чечалар» шеъри ҳам овоз ва ҳур ҳаётга интилан ўзбек аёлларининг фо-риқли ўлимига қарши қўтарилган тугаён бўлиб жарангайди. Сур-мадон, Тожиқон, Эргашов, Со-ғина биби, Кумушхон, Ойиса, Халдихон каби бегуноҳ қатл этилган хотин-қизларнинг қотил-ларини фой этили, қонқўрлар оди-лона жазога тортилади.

Ҳамза ўзбек аёлларининг адо-латсизлиқка, ҳуқуқсизликка қар-ши қатъий кураши гоясини «Вой ила қизматчи» драматиза Жа-мига сўз билан ифодалаб беради.

«...Ҳодиржон! Унутма мени! Болангини ўлдирган, хотинининг қизанган қизини боғини, бутун бой-ларинг жасосини бер. Замонаси-га ўт кўй! Ейди!»

Ҳамза алам ва нафрат тўла бу сўзлар ўзбек аёлларининг эсини, чиркин тузумга қилган ҳеёни эди.

Ҳамза Ҳакимзода 1915 йилда ёзилган «Заҳарли қайт» пьесаси-даги Марамхон, «Паранжи сир-лари» даги Холмхон, «Майсар-нинг иши» даги Майсар образ-ларида ўзбек хотин-қизлари озо-лиги ва уларнинг тақдирини маса-ласини яна тўлароқ тўқини этган.

Ҳамза хотин-қизлар озолигига ров бўлган мунофиқ эрларни ҳам ўқир сатирга ўти билан қуйди-лади, уларнинг ифлос кирдиқор-ларини фой этади. У «Хужум қониларга» шеърда ёзди:

Баззибир қизматчилар хотинини овоз айтди,
Илгарига эркини ҳам лъян
барбод айледи,
«Гинг десант қум-қум талок»
мақинини бўйиб айледи,
Пўқ, десант, тўғи Бонини, деб
додини белон айледи,
Қайта бошдан бўлаво қилмоққа
ишрод айледи.

Шоирнинг «Бу кун 8 марта» асари ҳам озолиқ қўшманларни аёвсиз қалтаклайди.

Хотин-қизлар озолигининг энг ашаддий душманларини домۇлла-имом, муассасаларга қарата Ҳам-за шундай кинолий насихат қи-лади:

КПСС МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИ ЯНВАРЬ
ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ
АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СУВ ВА НУР СЕРОБ БЎЛСИН!

„Модомики, ҳозирча об-ҳавони бошқаришни ўрганиб олмаган эканмиз, бизнинг фикримизча, ирригация—миллион-миллион гектар ерни суғориш ва сув билан таъминлаш муттасил мўл ҳосил олишни таъминлайдиган энг ишончли воситадир“

(Уртоқ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ КПСС Марказий Комитети январь Пленумида сўзлаган нутқида)

Ўрта Осиё республикаларида Совет ҳокимияти йилларида ерларга сув чиқариш ва ҳайқириб оқатган дарёлари қувватидан нур ҳосил қилиш соҳасида қилинган ишларни санаб туғатиш қийин. Уларнинг энг муҳимларини эслаб ўтмоқчимиз. Улуғ Октябрь га-лаба қозonganдан кейинки катта гидроэлектр қурила бошланди, минглаб километр магистраль суғорув каналлари ўтказилди, улан суғорув деңизлари — сув омбор-лари, ўзлаб гидроэлектростанция-лар қурилади. Қора дарёга қурил-ган Қўйташ, Кампирот тўғон-лари, Катта ва Шимолий Фаро-на каналлари учун Норин дарёси-да қурилган бош сув таъминлаш иншоотлари, Сирдарёда Фарҳод ва Қайроққум тўғонлари ва ГЭСла-ри, Каттақўрғон ва Қўйиқумор сув омборлари, Ўрта Тўқай сув омбор-и, Катта Ҳисор канали учун Варзоб дарёсида тўғон ва бош сув таъминлаш иншооти, Сталин номи канал учун Вахш дарёсида бош сув таъминлаш иншооти, Чирчиқ дарёсида Газалент тўғо-ни, Сирдарёда Қизил Ўрта тўғо-ни, Туркманистон ССРда Қора-қум канали ва бошқа улкан ин-шоотлар дарёлар бўйида яшаб сув ва нурга ташна бўлган ўзбек, то-жик, қирғиз, туркман халқлари-нинг даху бибонларига сув чи-қариш, унинг қароғи эди.

Кейинги йилларда Мирзачўл ер-ларини суғориш айланиб айл-дириб юборилди. Норин ва Вахш дарёларида катта ГЭСлар қурил-моқда, Чордара гидроэлектр қу-рилиши тез сурув била бормоқда, Вахш дарёсида Ўрта Осиёнинг энг катта гидроэлектростанцияси — Норак ГЭСини қуришга киришил-моқда.

Ўзбекистон, Тожикистон, Қир-ғизистон ва Туркманистон респу-бликаларида 1924 йилдан бери ў-ртача қувватли 40 та гидроэлек-тростанция ва юзларча кичик ГЭСлар қурилади. Булардан Фар-она водийсидаги Наманган ва Шахрихон ГЭСлари, Тошкент об-ластидagi Чирчиқ-Бўзсув ГЭСла-ри, Самарқанд районидagi Дарғом ГЭСлари, Тожикистондаги Варзоб ГЭСлари, Қирғизистондаги Ола-милдин ГЭСлари тизмалари ва бошқаларини кўрсатиб ўтиш ки-фойдал.

Бу иншоотлар халқ хўжалигига гўят катта фойда келтирди, су-ғориладиган миллион-миллион ге-ктар ерларини сув билан таъминла-ди, саноатга етарли миқдорда электр қуввати берди ва Ўрта Осиёни қўлқоч текка ўлғандан ту-лаб-янгилан социалистик респу-бликаларга айлантиришда катта роль ўйнади.

ЧИРЧИҚДА ЧОРВОҚ

Ўзбекистоннинг иқтисодий жи-ҳатдан яхши ривожланган саноат маркази — Чирчиқ яқин жой-да Чорвоқ гидроэлектр қурилиш ло-йиҳаси тузилган. Ўрта Осиё ми-янард кубометр сув сийдагидан сув омбори бўлган бу иншоот Ўзбек-истон ва Қозғистон республика-ларига етказиладиган фойда қисқа-ча қилиб айтганда қуйидагилар бў-лади:

1. Сув кам бўлган йиллари 335 миң гектар экин майдон бўлган Чирчиқ — Охангарон — Келес ир-ригация районини сув билан му-тасил таъминлаб туради.
2. Шу районда 158 миң гектар янги ерга сув чиқариш имконияти тузилади.
3. Тўғон ёнида йилга 1 ми-лярд 690 миллион киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарила-ди 480 миң киловатт қувватли ГЭС қуриш мумкин. Бу ГЭСнинг ҳар бир киловатт-соат электр қу-вати 0.06 тингига тушади.

НОРИНДА ТЎХТАҒУЛ

Сирдарёнинг сув ресурсларидан аниқ яхши фойдаланишда, дар-ёнинг Ўрта Осиё марказида қисмини эгаллайдиган водийсида ҳозирги вақтда 2 миллион гектар-га яқин ер суғоришда.

КПСС Марказий Комитети ян-варь Пленуми мамлакатнинг жа-нубда ирригация ишларини ри-вожлантиришнинг улкан програм-масини илгари сурди ва совет хал-қи олдида ирригацияни ривожла-тиришга ҳам қўриқ ерларни ў-лаштиришдаги кўп куч ва гай-рат сарфлаш ваъдасини қўйди.

Бунинг маъноси шуки, Ўрта Осиё республикаларида яқин 10—15 йил ичида ирригация ва гидро-энергетика қурилиши илгари асло қурилмаган миқсда, гўят тез сурув билан энг янги техникадан фойдаланилган ҳолда олиб бори-лади. Бу хабарни Ўрта Осиё рес-публикаларининг меҳнаташлари зўр қувонч ва фахрларини туйғу-лар билан қутиб олдилар ва бу режаларни амалга оширишда ў-ларнинг маъмурияти нақадар кат-та ақаллигини аниқламоқдалар.

Сув хўжалиги таъминотида бу ваъдаларни ҳал қилганларидан қисминда аҳамиятга эга бўлган ишларини биринчи навбда баъки-риш, яъни дашларга сув чиқариш билан бирга электр қуввати ҳосил қилишни ҳам кўзда тутишлари ло-зим.

Уртоқ Н. С. Хрушчев қуйида-ги сўзларини айтганда ишларни ком-плекс олиб боришни назарда ту-тади:

«Ирригация проблемасини ҳал қилиш учун мамлакатнинг турли районларида бир талай янги гид-ротехника иншоотлари қуриши-ки, масалан, Норак гидроэлек-тростанциясини қуришимиз керак. Шу муносабат билан мен шун-и айтмоқчиманки, биз ўз мамлакат-ининг унинг жуда бой ресурслар-ини ҳали ҳам ахши билмаймиз. Агар биз мамлакатимизни яхши-роқ билганимизда эди, Сибирнинг ўтча ўрлашиб қолмасдан, авва-ло маблагларини Норак ва Ўрта Осиё районларида бошқа гидро-электростанцияларни қуришга ал-лақачон сарфлаган бўлар эдик».

Бундан келиб чиқадиган ҳуло-са шуки, Ўрта Осиёда сув қурили-шининг биринчи навбатдаги об-ъектлари Вахш дарёсидаги Норак гидроэлектростанцияси ва шунингдек комплекс ирригация-энергетика аҳамиятга эга бўлган Чирчиқ дарёсидаги Чорвоқ гидроэлектростанцияси, Чотқол дарё-сидаги Барқирот гидроэлектростан-цияси, Сирдарёдаги Тўхтағул гидро-электростанцияси, Зарафшон дарёсидаги Ро-вотқўжа гидроэлектростанцияси, Қорадарёда-ги Кампирот гидроэлектростан-цияси.

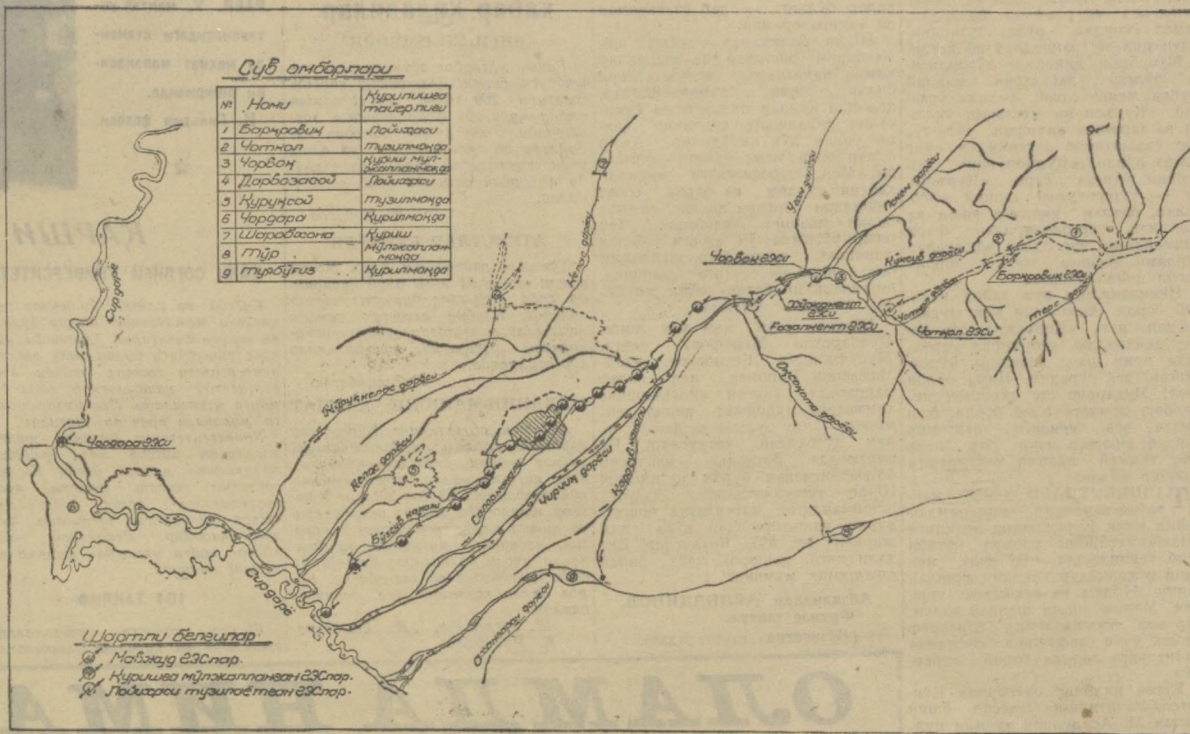
Булардан баъзиларини сизларга муфассал таништирмаймиз.

Сирдарёнинг энг сервус ирмо-ғи — Норин дарёсида катта эъти-бор берилди. Бутун Сирдарёда ҳар йили 20 миллиард кубометр сув оқибан ҳолда, унинг бу ирмо-ғида 16 миллиард кубометр сув оқади.

Норин дарёси қувватидан фой-даланиш мақсадида «Гидроэнерго-проект» лойиҳасида инстутининг Ўрта Осиё бўлими ишлаб чиққан саноатда бўлиб ўтказиш кўла ту-зилган. Бу поғоналар орасида энг самаралиси ирригация учун ҳам, энергетика учун ҳам энг яхши техника-иқтисодий кўрсаткичга эга бўлган Тўхтағул гидроэлектростанцияси, унинг 13 миллиард кубометр-га яқин сув сийдиладиган омбори бўлади.

Ўрта Осиё республикалари халқ хўжалиги бу гидроэлектр қурили-шини қандай манфаат қилади? Ҳава бўйича баъзи бир тақ-қослар келтирамиз. Қайроққум сув омборининг Сирдарё суви тар-тибга солиш таъсири ва Фарҳод ГЭСнинг иншоотлари комплекси Қайроққумдан Чордарагача бўлган участкада суғориладиган ерлар-ни 500 миң гектар, шу жумладан, Мирзачўлдаги суғориладиган ер-ларни 470 миң гектар қўпайтира-ди. Чордарадан қуйида суғорила-диган ерларни 160 миң гектарга етказиш мумкин. Чордара сув омбори қуриб битказилганда ке-йин Қайроққумдан Орол деңизи-гача бўлган участкада суғорила-диган ерларни 330 миң гектар қўпайтириш мумкин бўлади. Қай-роққумдан Чордарагача бўлган участкада эса суғориладиган ер-ларни қўшимча суғаришга яна 230 миң гектар, шу ҳисобдан Мирза-чўлда 150 миң гектар, Сирдарё-нинг қуйи оқимида эса 100 миң гектар қўпайтирилади.

Тўхтағул гидроэлектр ишга ту-ришдан кейин, дарёнинг бошлан-ғис қисмида 140 миң гектар, Фар-ғона водийсида 1 миллион 100 ми-яна гектар, Қайроққум тўғонидан Чор-дарагача бўлган участкада 620 миң гектар ва дарёнинг қуйи оқ-и-да 100 миң гектар ер суғоришга



Чирчиқ, Охангарон, Чотқол, Сирдарё сингари дарёлариимиз шу қадар катта куч ва қудратга эгани, уларни бир карта ёки схемада кўрсатиб бўлмайди. Юқоридаги олдиғина схемада дарёлариимизнинг куч ва қудрати қисқача кўрсатиб берилган.

иририлгандан кейин қўшимча су-ғаришга 800 миң гектар ерни, шу жумладан, Мирзачўлда ва Жизза-хот участкада 600 миң гектар ер-ни суғориш имконияти тузилади. Шундай қилиб, Қайроққумдан Орол деңизигача бўлган участка-да суғориладиган майдонни 1 ми-лярд 660 миң гектарга етказиш мумкин бўлади. Бу ерларнинг я-рмини Мирзачўлда, бундан та-шқари Тўхтағул сув омбори Сирдарё ҳавзасидаги ҳамма су-ғориладиган ерларни сув о бўлган йилларда ҳам таъминлаб туради. Норин дарёсининг қирғида тош-б-и қилинишга қўшимча берилади. Бунинг натижасида бир қанча иншоот-ларни қўйи оқимдаги темир йўл-инини яхшилашга шароит тузила-ди.

Тўхтағул сув омбори барпо эти-лиш билан бирга Газали ва Ян-қўлдан тўғонлари ҳам қуриласа, Сирдарё этакларида яна 4 ми-лярд гектар йўлдан сув чиқариш мумкин бўлади.

Тўхтағул гидроэлектростан-цияси қурилиш учун гўят кўп қудратли шароит ҳам бор. Инстут-тининг ҳисобларининг ҳомаи до-ғизларига қараганда, тўғон ёни-да 1 миллион 200 миң киловатт-ли ГЭС қуриш мумкин.

Бундай электростанция ишга туширилса, Қирғизистон ССРинг Шимолий ва Жанубий районлари-ни ҳамда Ўзбекистоннинг мар-казий қисмининг электр қуввати би-лан таъминлаш гўят яхшиланади. Шуниси муҳимки, бу гидроэ-лектростанция комплекси аҳамиятга молик бўлган ўлғаш тўғониди, электр қуввати олишга сарфланадиган маблаг жу-да оз бўлади ва ҳар бир киловатт-соат электр қувватининг таннархи 0.025 тингига тушади.

Бизнинг коллективимиз бу гид-роэлектр қуриш учун лойиҳа иш-ларини бажариб беришга тайёр. Чунки бу ердаги ҳамма қилдиру-ва да дастлабки лойиҳалар ишлари ўтган йилнинг тўғаллаб қўйилган эди.

Тўхтағул гидроэлектр лойиҳаси таъминлаш қудратидан сув хўжа-лиги таъминотида янги суғорила-диган ерларни таъминлашга ки-ришлар мумкин. Шунданга сув омбори ишга тушган вақтда ў-лаштириладиган ерлардаги иншо-отлар ва ирригация тармоқлари ҳам тахт бўлиб туради.

АМУДАРЁДА ТУЯМЎЙИН

Амударё (қадим замонларда римликлар уни Оксус, араблар Яйхун деб атаганлар) Ўрта Осиёнинг энг катта дарёси бўлиб, ҳозирги Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон ерларининг кўп қисминини суғориш манбаи бўлган.

Қадимий олимлар ва ёзувчилар-нинг асарларини ўқисангиз, Хо-разм, Сугдийлар ва Бактрия син-гари тарихий этган давлатлар тўғрисидаги аjoyиб маълумотлар-ни, VIII асрдagi араблар босқини, XI асрдagi қўчманчи муғуллар-нинг байроналиклар келтирган ҳу-жумлари тўғрисидаги ҳикоятларни упратсан. Бу жангларда шаҳар-

лар ва бутун-бутун воҳалар ер билан яқсон қилиб юборилган. Энг қадимий суғориш системала-ри Амударё ҳавзасида бўлган де-йишга ҳамма асослар бор. Чунки ҳозир ҳам шу ҳавзада суғориш каналлари ва иншоотларининг қол-диқларини қуриш мумкин. Маса-лан, дарё этакларида даштага қа-раб кириб кетадиган 100—150 ки-лометрлик ирригация иншоотлари жуда кўп.

Афсуски, кейинги асрларда бу қудратли дарё ва унинг ирмоқла-ридан фойдаланиш камайиб бор-ган ва ҳозирги вақтда ҳам ундан қисқарсиз фойдаланилмоқда. Келгусида дарёнинг бошланғичи-дан қуйилингача бўлган катта масофада жуда кўп ирригация ин-шоотлари ва гидроэнергетика об-ъектлари қуриш мўлжалланмоқда.

Аваало дарёнинг этак қисмига кўпроқ эътибор бериш керак. Бу ерларда ирригация тадбирларини ўтказиш ҳам қўлай. ҳам халқ хў-жалиги учун гўят зарур. Ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг Хоразм об-ластиди ва Қорақалпоғистон АССР-и, Туркманистон ССРнинг Топо-воз областиди илгари вақтларда суғориб келинган жуда кўп ерлар қараб ётибди. Бу ерларни су-ғориш учун магистрал каналларга

сув тақсимлайдиган инженерлик иншоотлари қуриш лозим.

Лойиҳага мувофиқ Амударё этакларида суғориладиган ерлар-ни кенгайтириш учун Туямўйин ва Тахиташ гидроэлектростанция-ни қуриш лозим. Туямўйин гидроэлектр-останцияси муҳим объект бўлиб, уни биринчи навбда битказиш керак. Амударё сувиини тўсайдиган бу иншоот, биринчидан, дарёнинг ўнг ва сўл қирғоқларидаги ҳамма каналларни зарур миқдордаги су-в билан узлуксиз таъминлаб тура-ди, иккинчидан, 300 миң гектаргача янги ерларни суғориш имкония-ти берилади.

Туямўйин тўғонининг баландли-ғи 20 метр бўлади ва унинг юз-и қисмида 5 миллиард кубометр-лик сув омбори қурилади. Нати-жада дарёнинг суви ҳамма ма-сумда ҳам тартибга солиниб тура-ди ва сув тоқибан барҳам ёйди. Бу иншоот ишга тушгач, дарёнинг қирғоқларини сув юзига келтири-дан ва экин экиладиган ерларни сув бомайдиغان бўлади. Бундан та-шқари тўғон ёнида 170—200 ми-яна киловатт қувватли гидро-

ЖАНГОВАР ПРОГРАММА

Ўрта Осиё республикаларида ирригацияни кучли суғаришда ри-вожлантириш программаси Чор-воқ, Тўхтағул ва Туямўйин гидро-электростанция олинандиган наф-бизанга чекланб қолмайди. Амударёнинг Ўзбекистон ССР ерла-рини оқиб ўтадиган ўрта оқимиди, Туркманистон ССР нинг гўят ке-нг ярим қўл массивларидаги ерлар-ни, Тожикистон ССР нинг Вахш ва Панж дарёлари ҳавзасидаги ҳозир суғорилаётган ерларни ва Ўрта Осиёнинг бошқа сув манбаларида-дан суғориш мумкин бўлган бошқа ер-ларни ҳам унутмаслик керак.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида Уртоқ Н. С. Хрушчев бундай деган эди:

«Шу нарсани яхши тушуниб олиш керакки, қўриқ ерларни оқиб ўтаганда кўп куч сарфла-дан бўлса, катта миқдобида ерлар-ни суғоришни ривожлантириш учун ҳам шунча кўп куч сарфла-ниш лозим.

Бу эса, катта-катта капитал ма-благлар ва бир талай вақт талаб қи-лади, албатта. Ирригация ишлар-ининг кенг программасини амалга ошириш учун бизга 5 йил эсим, балки анча кўп вақт талаб қи-линиши турган гап. Биз бундай про-граммани ишлаб чиқишимиз ва уни сира бузмай амалга оширишимиз лозим. Ҳозир шундай программа ишлаб чиқилмоқда».

Катта ирригацияни вужудга кел-тириш тўғрисида аниқ ва равш-ан кўрсатмалардан таъқирлар Н. С. Хрушчев перспектива тадбир-ларини амалга ошириш усулларини ҳам кўрсатиб бериб:

«Ҳозирги вақтда суғориладиган ерларни кенгайтириш учун бе-қарр катта имкониятлар бор. Амударёнинг суғориш таъминоти билан-да, таъминоти билан қўриган эдик. Техника ва фанининг ҳозирги та-раққиётини эътиборга олганда, биз экинликда арқ суви билан су-ғориш усулига қарам бўлиб қолмай-ди. Кучли насосларни ўрнатиб, электр энергиясидан фойдаланиш ва энг яхши майдонларни суғориш учун суви зарур баландликка чи-

қилиш мумкин. Экономистлар ва ирригаторларнинг тахминий ҳисоб-ларига қараганда, бу — ариқ су-ви билан суғоришдан кўра ҳатто ар-зон тўшади».

Бу дово сўзлар Ўрта Осиё ерла-рини суғориш истибболига ҳам тў-ла тааллуқлидир. Чунки бизда су-ғоришга яроқли қўлгина ерларга суви фақат машина билан чи-қариш мумкин.

Ўзбекистоннинг Сурхондарё об-ластиди ва Туркманистоннинг Қо-ракум канали атрофларида об-ҳа-во шароити яхши бўлган, узун то-лали пахта етиштириладиган катта ерлар бор. Шу жойларда 2 милли-он гектар қўриқ ерга сув чиқа-риш мумкин.

Бу ишларни қандай амалга оши-риш мумкин?

Бу районлардаги ерларни су-ғориш тўғрисида ўтган асрнинг 80-йилларида бери қўлгина тақдир-лар кiritилиб келди. (Бу ўринда инженерлардан Ф. Моргуновни ва А. Чаплигин ўртоқларини тақдир-ларини эслаб ўтиш ўринлидир).

1954 йилда «Среднеазиатводох-лоз» институтининг Амударё су-ғор ресурсларидан фойдаланиш

юзасидан тайёрлаган схемаси ке-йинги вақтдаги аниқ муаммалар до-ғизидир. Бу схемага мувофиқ Қарши ва Бухоро воҳаларида тах-минан 1 миллион гектар ерга сув чиқариш учун Келиф қишлоғи яқинида тўғон қуриш йўли билан Амударё, Аму-Бухоро ва Юқори-Амударё каналлари қуриш мўл-жалланади. Бу каналларнинг ум-ий узунлиги 1100 километрдан ортади. Аввалига Қоракум кана-лига ҳам Келиф гидроэлектростан-сияси билан таъминлаш эди, лекин бунинг учун яна 200 километрлик канал қазини лозим бўлади.

Катта капитал маблаг сарфла-ни талаб этакдан бу вариант ў-ринга «Гидроэнергопроект» инсти-тутини Ўрта Осиё бўлимининг ин-женери И. Смольянинов 1959 йил-да Норак ГЭСининг арзон электр қувватидан фойдаланган ҳолда ма-шина билан суғориш схемасини тақдир қилди. Бу схема оқар кана-лига нисбатан сув чиқаришга кетадиган капитал маблагни қар-ишга уч баравар камайтириш им-конияти берилади. Схемага мувофиқ Амударёнинг иккинчи гидроэлек-тростанцияси Мухра ёни Қизилқоғ-иш-лоғи яқинида ва битта дарёнинг Элжик яқинидаги тор жойида қу-риш кўла тузилади.

Юқори створлардан бирига қу-риладиган сув тўсиш иншооти Туркманистон ССР да бир милли-он гектар ерни суғориш ва бир неча миллион гектар ерга сув чиқариш учун Қоракум каналига, шунингдек Қарши ва Бухоро ер-ларидан 700 миң гектарига яқини-ни суғориш учун Қарши машина каналига сув чиқариб берилади. Бун-дан таъқари Элжикдаги гидро-электростанциянинг ўнг қирғидаги машина каналига Бухоро ва Қи-зилқум ерларидан 500 гектарини суғориш учун сув олинад.

Схемада ўзи оқар узун магис-трал каналлар қуришга ахтир-бўлмаганлиги учун капитал маб-лагларини ерларни ўлаштиришга қараб сарфлаш мумкин, бўлади.

Фикримизча, Амударёнинг ў-рта оқимида амалга ошириладиган ирригация тадбирлари худди ана шу принципда олиб борилиши ке-рак.

Суғориш схемасининг энг яхши вариантини талаб олиш учун «САЗириводхолоз» «Узгир-водхолоз» лойиҳалар институтла-ри, академик Р. Алимов ва инже-нер И. Смольянинов ўртоқларинг тақдирларини мумкин қадар тез-роқ кўриб чиқиш керак.

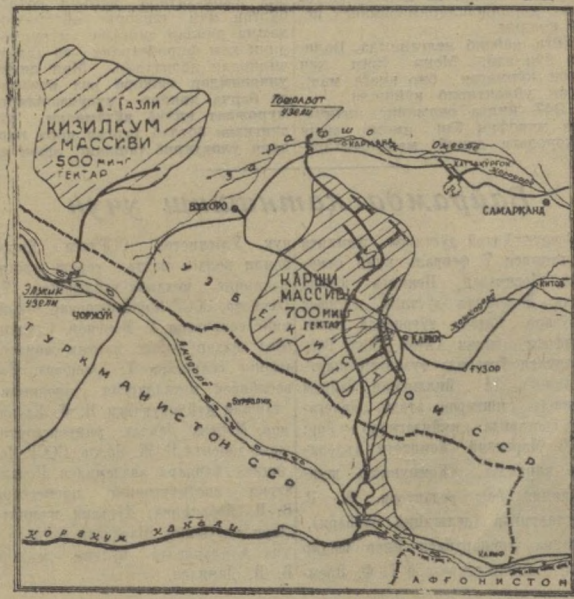
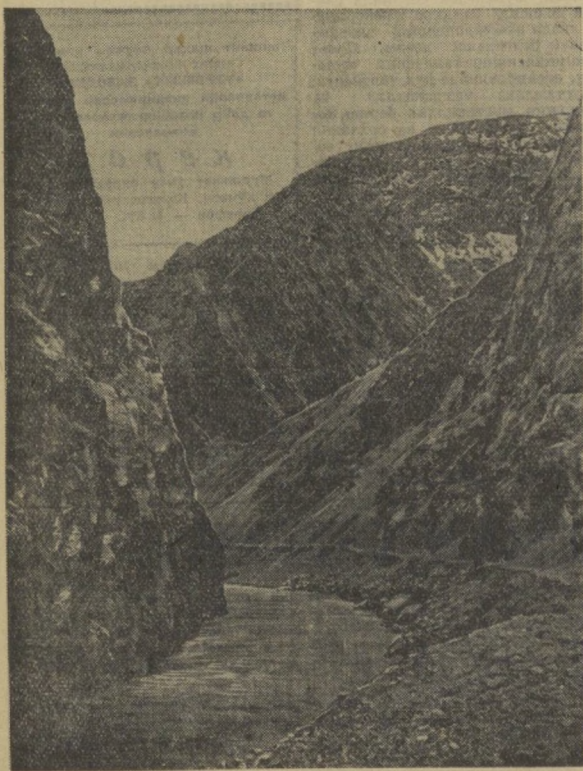
Тожикистон ССР Сув хўжали-ғи таъминоти дарёнинг юқори оқимида, унинг Вахш ирмоғида Норак ГЭСининг арзон электр қу-ватидан фойдаланган ҳолда Дангара текислиги, Евон ва Оу-лқийин водийлари ва бошқа массив-ларни машинада суғориш юзаси-дан лойиҳалаш-қилдиру ишларини бошлаб юборилар. Бу массивла-рда ҳаммаси бўлиб 200 миң ге-ктар ерга сув чиқарилади. Евон водийсидаги қурилиш ишлари шу йилдан оқ бошланади.

Юқорида айтилганлардан қу-ри-ниб турибдики, Ўрта Осиёнинг ў-та асосий сув манбаи — Амударё, Сирдарё ва Чирчиқ дарёсида кат-та ҳажмдаги қурилиш ишлари а-малга оширилса, бир неча милли-он гектар ерга сув чиқариш ва бу иншоотлар билан мўл ҳосил олиш, асрлар бўйи қақраб ётган ерларни боғ-бўстонга айлантириш мумкин.

Таъбиий бойликларимиздан тез-роқ ва самаралироқ фойдаланиб, бўш ётган жойларни туллаб-яшнаб турган водийларга айлантириш учун Ўрта Осиёдаги барча респу-бликалар ва халқлар ирригация ва энергетика қурилишларига яхши ҳозирлик қилишлари, ўлаштири-ладиган ерларда тайёргарлик иш-ларини бошлаб юборишлари ва бу қурилишларини умумхалқ қу-рилишларига айлантириб юбориш-лари зарур.

Бу билан биз КПСС XXI съез-ди ва Марказий Комитет кейинги Пленумларининг тарихий қарор-ларини амалга оширишга, мамла-катимизда коммунизм қурилиши ишига муносаб ҳисса қўшган бў-ламиз.

Инженер В. МОИСЕЕВ,
«Гидроэнергопроект» инсти-тутини Ўрта Осиё бўлимининг директори.



Асрлар бўйи қақраб ётган Қи-зилқум ва Қарши массивлари, Туркманистон ССР чўллари-га сув чиқариш юзасидан кўп ло-йиҳалар тузилиди. Бу схема ана шу лойиҳаларнинг бири бўлиб, уна «Гидроэнергопроект» лойи-ҳалар институтини Ўрта Осиё бў-лимининг инженери И. Т. Смольянинов Норак ГЭСи қува-тидан фойдаланишни мўлжал-лаб тузган.

ЎЎҚОЎШ
ХУРОФИ!

ИСЛОМ ДИНИДАН ВОЗ КЕЧДИМ

Қирғизистон қозиллигининг йомо-хатини Абзалдин Аслидиннинг ёшлик кучи ва гайратини мусулмон динига сарфлади. Яқинда у диний лавозимдан ошқорла ва кечди ва дин билан ажрашди.

Қўйда А. Аслидиннинг «Известия» газетаси редакциясига юборган хатини босамиз.

ИНСОН ИККИ марта туғил-ди. Биринчиси — ёруғ дун-ёга келганида, иккинчиси — ҳақиқатини билганида.

Шарқда шундай мақол бор. Унда халқ доғлиги ифодаланган: ҳақиқатини тушуниб етмаган ин-сон ҳали инсон эмас; у кимлар-нингдир қўлида онгисиз қуролдир ҳолос. Ҳаётнинг ҳақиқий маъно-сини, унинг қонунийлигини анга-ган кимгина ҳар нарсага қодир ва мукли бўлади. Афсусли, баъзи бир кишилар бу ҳақиқатни дарҳол эмас, балки кўп вақт ўтганидан сўнг, баъзан ўн йиллардан кейин тушунади. Мен ҳам шундайлар-дан бириман.

Мен ўттиз учта кирдим. Бу ёш-та чиққан кишилар кўп иш қилиб қўядилар. Баъзилари меҳнатни енгиллаштиридан янги машина-лар ихтиро қиладилар, баъзилари қў-лу биебонлари бугу бўстонга ай-лантирадилар, яна баъзилари бола-ларини ўқитида, касалини тўзатади, ер остидаги бойликларни очиди. Мен бўлсам, шу вақтгача инсон-лар учун дорилар ҳеч қандай фой-да келтирганим йўқ. Менинг на-мийат олдидики, ўз олдидики энг оғир жиноятим ҳам ана шундир.

Соат стрелкасини тўхтатиш, уни орқага буриш мумкин. Лекин бекорга йўқотилган йилларни қайтариб бўлмайди, бунда афсу-надомат ҳам. Ўз айбини англаш ҳам ёрдам бермайди. Лекин мен турмушдаги катта хатоларга бошқалар ҳам дучор бўлишини истайман, аксинча, менинг ха-толарим бошқаларга ҳам ибратли сабаб бўлишини истайман. Шу-нинг учун ҳам редакцияга бу хатини ёзмакдими.

Мен ўш шаҳри яқинидаги Қизил қишлоқда мактабда ўқиган оила-сида туғилганман. Ота-онам ўн бир бола кўриб, битта мен ҳаёт қолган эдим. Қишлоқ мусулмас оиласида бу бахtsizликдан усталик билан фойдаланиб, онам-нинг миёнаси, сен ахши, тоат-ибодат қилмасан, рўза тутмай-сан ва уф-одатларга риоя қил-майсан, мактаб ҳам эксон қил-сан, деган гаплари зўр бериб қўйишди.

Шундай қилиб, онам Хожини-са ўқатган мутаассиб бўлиб қолди. Унингизга тез-тез кампир-лар тушганидан бўлишиди. Улар диний китобларни ўқиб, буларни мен ҳам эшитар эдим. Менинг мурак хотирамга аяллы-лар турмушнинг оид тахассис-воқеалар ўрнаша бошладилар ва менда инсонлар дунёга азоб че-киш, қийналиш, йўқчиликларга дучор бўлиш учун келадилар ва бунинг азияти жаннатга тушадил-лар, деган тушунча пайдо бўла бошладилар.

1934 йилда тенгқуларим би-лан бирга мактабга бордим. Ях-ши ўқидим ва олтинчи синфга ўтганимда комсомол сафига (ал-батта онам ва отамдан беизми) кирдим. Лекин уйда мени намоз ўқиш ва рўза тутушга илгарич-дан мажбур қиларди. Мен секин-секин онамни ҳафа қилим келмаганини учун шундай қилар-дим.

Ўқитиш, мактаб мени дин та-сиридан бутунлай чиқариб олиши мумкин эди. Лекин янги бир одам мени йўлдан урди.

Эшон Валихон уйимизга тез-тез келиб турадиган бўлиб қолди. Валихон менинг ўта оғизим ва опа-сингилм бўлганини ва уларнинг ҳаммаси ўлиб кетган-лигини билгач, онамга бундай деди:

Углингиз — худонинг элчиси. У авлиё бўлмоғи керак... У Валихон менга «Қўрў»ни ўқитиб ўргата бошладилар. Зехим-ни мактаб ишлари ибодат қилиш-га мажбур эди. Унинг қистови билан мактабга борма қўйдим ва диний китобларни ўрганиш билан машғул бўлдим.

Уруш бошлангач қолди. Вали-хоннинг ҳарбий комиссариядан қаҳриқ қозғон олганини бил-диб қолдим.

Қоқончи қидириниш, у эса биз-нинг уйда яшириниб ётарди. Ҳарбий комиссарията бориб, бу тўғрида хабар бергим келди-ю, бироқ худонинг қаҳрига учраш-дан қўриб, бундай қилмадим. Мен эртдан кечгача қишлоқда ишлардим, топиб келган номин-ни онам Валихонга ва унинг бо-ла-ларига берарди. Унингиз бўлсан оч юрардинг. Бундан яхшироқ-чикир, аммо ҳеч нарса қилмас-дим. Охири, онам худонинг ке-тиб, йиқилганидан сўнг мен ортқ тоқат қилмадим ва эртасига Валихондан уйимиздан кетилиш талиб қилдим. Лекин онам мени на-ришқили қилди ва мен Қорасу-даги қариндошларимизникига ке-тиб қолдим.

Уйга қайтиб келганимда Вали-хон йўқ эди. Мени ўзим ҳеч на-хон кўрмаган бир уйга ҳе-буран уйлантириб қўйишди.

Байрамда қатнашиш учун

Совет—Хитой дўстлиги жамаия-ти делегацияси 7 февраль кун-и само-лётда Москвадан Пекингга жўнаб кетди. Делегация дўстлик, иттифоқ ва биродарлик алоқаларини муста-ҳкамлаш мақсади билан Пекингга жўнаб кетди. Делегация асосий раҳбар-лари: СССР Министрлар Совети Ташқи Иттифоқи билан Хитой Халқ Рес-публикаси ўртасида тузилган шарт-номанинг 11 йиллиги байрам қилинган иштор, эъти. Делегация составида қўйидагилар бор: КПСС Марказий Комитети аъзоли-гида кандидат, «Коммунист» жур-наlining бош редактори Ф. В. Константинов (дегация раҳбари), Украина Компартияси Киев шаҳар комитетининг секретари Г. Ф. Ярем-

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

сага ўқишга юборди. Ростини айтсам, аввалига бу жой менга ёқиб қолди. Ўзига қора шойдан чироқли тўн, махси, салла бе-ришди. Мен форс ва араб тилла-рини, ислом динининг тарихини, географияни, математикани қизи-қиб ўргандим.

Биз ташиқ дунёдан бутунлай ажралган ҳолда кичик хужра-ларда яшардик. Биз радио эшит-мас, газета ўқимас эдик ва фақат аптола-меч «қўрў»ни ёллардик. Ўнмаз ўқирдик, рўза тутардик. Олти йил шу заилда ўтиб кетди.

Мусулмон динининг тўғрили-ги, «Қўрў» дастлаб жиндий шўбха менда араб тилини ўрга-ниб, «Қўрў»ни мустақил ўқиш-ни ва таржима қилишни тўла-тў-нис ўлаштириб олганимдан сўнг пайдо бўлди. «Қўрў»нинг ҳар-бобини ўқиган сари «Қўрў» бу — турли-туман диний афсо-налар, баъзан қадимги юнон ва христиан «афсоналаридан фарқ қилмайдиган энг оддий афсоналар тўплами эканлига тобора ишонч ҳосил қилиб бордим.

Иккинчилан кун сайин кучай-иб борди. Бир кун мен мудар-рисдан, нега «Қўрў»да ер те-нис дейилган, география карта-сида ярим шар шаклида қўрсати-лган, деб сўрадим. Нима бўлди-деди: Мударрис шу заҳотиёқ ме-ни бош домгада олиб борди, бош домга эса мендаги шайтонни ҳайла юбориб учура бир неча соат тинмай калима келтиришга мажбур қилди.

ТОШКЕНТДАГИ диний мак-табни тавомлаб чиққангиздан кейин мени Қирғизистон қозили-ги (бошқармаси)нинг масъул котиби этиб тайинладилар. Бу ерда мен олти рухонийлар билан яқиндан таниш бўлдим ва ваҳимага туш-дим. Менинг ишим шундай эдики, ҳар хил жанжалларни бартараф қилиш учун тафтишчи сифатида мактабга тез-тез бориб турар-дим.

Ўтган йилнинг октябрида Қў-ринг мажлисининг саксон ёшли имоми М. Асадуллин тушган пўл-дан кассирга бермаган ва хасса-си билан уриб, унинг калласини ёрган. «Авлиё» имомини суд қи-лишди. Ўтган йилнинг кузига При-жовальск шаҳрида имом Т. Ёди-ков ва унинг қўл остида ишлов-чилар мазорда ҳозиргина қўйил-ган марҳумнинг сўри олдига пўл таллашиб муштлашди...

Қорасувадиган мактабдан қимбат-бо қикити гилам йўқолди. Имом билан мутаваалли бу гиламларни Уларнинг қилиб олишган экан. Мусулмон рухонийлари орасида катта даромад олиб турадиган Шабобхокир Холқиназаров ма-шҳур. У ўрта Осиё диний бошқар-масига ҳар йили икки миллион сўмга яқин пўл топиради. Ўзи-нинг ҳаммаига қанча пўл туша-ётганини билганига ҳеч кимнинг ҳақли йўқ. Маълумки, ўтган йи-л у қизининг туғинг неча минг-лаб пўл сарфлади.

Мамасодиққори Солиев ҳаша-матли яшашда ундан қолшмайди. У эибератчилардан тушган пўлга Андижонде учта ва Қорасува-да битта уй қуриб олди. Бу уйларда унинг уч хотини туради.

Олий рухонийларнинг турму-ши тўғрисида гапирмасам ҳам бў-лади. Ҳар бирда неча-неча уй-лар, чорбатлар, автомобиллар, хизматкорлар бор. Буларнинг ҳаммаси диндорлар ҳисобига. Диний устозим — Қирғизистон қозиллигининг бошқари Шокир Хў-жаев рухонийларни макти имоми қилиб тайинлагани учун очкидан қилиб поралганини ўз кўзим билан кўргаман. Ўшлик Шабоб-хокир Холқиназаров ҳам шун-дай: ишлар билан шугулладилар.

У Халиловни Ўзган мажлисининг мутавааллиси лавозимидан пора бермаганлиги учунгина олиб та-шлаганини ҳамма рухонийлар биланишди. Норин мажлисининг имоми Ю. Идрисов, Қораболта мажлисининг имоми Ханипохон ва бошқалар ҳам худди шундай са-бабдан билиб ишлар олишадилар.

«Рухонийларнинг найранга-рини қўргангиз кейин, улар-нинг ҳеч қайси динга ишонама-ётдилар, фақат софидил кишилар-ни алаб, бойлик орттириш мақ-садида диндан эгчиллик билан фойдаланаётдилар, дегач ун-лиқ хулосага келдим. Бу рухонийлар тарихи дунё қилиш ва бу дунёнинг роҳатларидан воз ке-чиш тўғрисида ваъҳонлик қи-ладилар. Ўзлари ҳеч нарсадан қайтмайдилар, ичкиликбозлик, бузқўчилик, тамаъгирликка юз-тубан кетганлар.

Кўп йиллардан бери алданиб юргангизим учун эшонлар ва мударрислар найрангига ҳозир ҳам ишониб келадиган бахиз-муштинлар онам ва унга ўхшаш мингларча кишилар учун юратим эзилди кетди.

Қирғизистон қозиллигининг со-биғи имом-хатиби, масъул котиби бўлган мен ошқора айтаманки, ҳамма динлаб сингари мусулмон-дини ҳам фироқарлик ва алдам-чиликдан иборатдир. Мен диний унвонидан ошқора воз кечаман ва барча диндор мусулмонларга мурожаат қилиб айтаманки, кў-зингизни боғлаб турган қора пар-дани улоқтириб ташланг, эшон ва

МУЛЛАЛАРИНИНГ НАЙРАНИГА ИМО-

манг!

— Дия — ҳар бир кишининг шахсий иши, бу шўбҳасиз. Лекин мен ўз ҳаётимда ишондимки, дин бу — насаллик экан. У ин-соннинг қадлини бузди, мадоридан ва иродасидан маҳрум этди, уни итга тўғай ва чорасиз қўй-ди айлантиради. Шунинг учун ҳам мен диндорларга бундан бў-ён:

— Тўхтанг! Ўз ҳаётингизни за-ҳарламанг! Диний оғулардан ҳалос бўлинг! — деб баъвераман ва рапираверман.

Шуни биламанки, собиқ ше-рикларим, эшонлар ва муллалар ҳамма мажлишларда жон-жаҳтлари билан мени ланъатлайдилар, ҳар хил йўллар билан мени ёмон-отлиқ қилдилар, худонинг қаҳ-ри билан дўх қилдилар. Аммо булар энди мени қўчига олмай-ди. Мен афромидига ҳақиқий ҳаётни кўрдим ва барча совет кишилари сингари ҳалол меҳнат билан яшашни истайман. Мен рисқирўзимни ўз кўлим билан топишми, хотин-бола-чақаларим билан кино ва театрға боришни, кишиларнинг бетига очик юз би-лан қарашни истайман.

Шунинг учун ҳам мен сента, Гўлбарсхон Марифов, сента, Мусулмонов Жўеёнов, сента, Махмасоли Пармиев, мен билан мадрасада ўқиган кишиларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб дей-макми, — бу зулмат ва фироқар-лик дўзхондан кетинглар! Бу сиртқида ботқоққа юз-тубан ботмасингиздан бурун кетинглар! Шуну тушунишларки, ўзингиз ишонмайдиган нарсаларга бошқа-ларини ишонтиришдан қўра ҳам ижарканч иш йўқ. Кетинглар! Биз хали янги, ҳақиқий ҳаёт билан яшашимиз мумкин.

Абзалдин АСЛИДИНОВ.
Фрунзе шаҳри.
(«Известия» газетасидан).

СОВЕТ ХУКУМАТ
ДЕЛЕГАЦИЯСИ
ХИНДИСТОНГА ЖўНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 8 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитетининг раиси С. А. Скачков бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси бугун Москвадан Деҳлига жўнаб кетди. Делегация Совет Иттифоқи билан Хиндистон ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкор-лиги масалалари юзасидан музока-ралар олиб боради.

Газетхонлар
хабар қиладилар

Янги ун омбори

Район матбуот жамаиятининг та-шаббуси билан Деҳқонобод қишлоқ советида 200 тонна ун сифатдан омбор қурилиб, фойдаланишга топ-ширилди. Энди қишлоқда маҳсул му-дирлари ва колхозчилар ун олиш учун илгаричдай қувага қатнамай, бу омбордан осонгина олиб кетмоқ-далар.

М. Қодиров.

АТЕИСТЛАР БУРЧАГИ

Хўжайли районидаги Карл Маркс номи колхозда янги клуб қурилиб, бу ерда атеистлар бурчига таъин-ла қилинди. Клубда атеистик темада лекциялар, агитаторларнинг семи-нарлари ўтказилиб, кинофильмлар кўрсатиламоқда.

Р. Ёшибетов.

МАДАНИЙ-МАЙШИЙ ХИЗМАТ

Андижон областидаги Қўрғонте-ра районида аҳолига маданий-майши-ий хизмат тобора яхшиланмоқда. Бир вақт пасткам уйлар, қинғир-қийш-иқ қўрақондан иборат бўлган Қўрғонте-ра қишлоғида ҳозир иккита ёғи ва қишқил клуб, туғруқхона, 2 ма-гизин, меҳнатчи кутубхона ва бош-қалар аҳоли хизматига. Яқинда бу ерда ноҳайити ва қасбонхона, Ки-ров номи колхозда эса, дорихона очилди.

Ш. Исмомил, П. Сиддиқов,
К. Йўлдошев.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

САВДО-ИҚТИСОДИЙ
МАСАЛАЛАР ЮЗАСИДАН
СОВЕТ — ХИТОН
МУЗОКАРАЛАРИ

СССР ва Хитой Халқ Респу-бликасининг ҳукуматлари ўртасида келишувга мувофиқ, иккала мам-лакат ўртасида савдо-иқтисодий масалалар юзасидан Хитой томони билан дастлаб музокаралар олиб бориш учун Совет делегацияси Де-ҳлига жўнаб кетди.

Делегация составида Ташқи са-вдо министрининг ўринбосари П. Н. Кузнецкий, Ташқи иқтисодий ало-қалар Давлат комитети раисининг ўринбосари И. В. Архипов ва бош-қа масъул ходимлар бор.

Пекинда бошланган бу музока-ралар давом эттирилди ва Мос-квада тугалланди. Шу мақсад билан Хитой Халқ Республикаси де-легацияси Москвага келади.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

◆ Берлинда Германия Демократик Республикаси билан Норвегия ўртаси-да савдо битими имзоланди. Би-тимда савдо обороти 123,2 миллион норвеж крони ҳақидада кўзда ту-тилди. Германия Демократик Респу-бликаси Норвегияга машинасозлик ва нисмий саноати маҳсулотларини, шу-нингдек автомобиллар, газлама ва бошқа товарлар етказиб беради, Нор-вегия Германия Демократик Респу-бликасига прокат бўюмлари, целлюло-за, химикатлар, нисмий саноати ма-ҳсулотлари, баллиқ маҳсулотла-рини ва шу каби товарлар етказиб бе-ради.

◆ Совет Иттифоқи билан Хитой ўртасида 1961 йил учун маданий ҳа-морлик планининг имзоланиши му-носабати билан Хитойда бўлган Совет Иттифоқи маданий делегацияси Пе-кинда ватанга жўнаб кетди.

◆ Тонки радиосининг хабар бери-шча, Бийэй шаҳридаги кўмир шах-тасида рўй берган йириқлиш нати-жасида бир шахтер қолган бўлган, ик-ки ишчи оғир ярадор бўлган. Шах-тада қолган яна икки ишчининг тақ-дир маълум эмас.

◆ Афинада чиқадиган «Неа» газе-тасининг маълумотларига кўра, не-янинг 6 йил ичида 300 мингдан ор-тиқ греклар иш излаб чет элларга кетиб қолган.

◆ Англияда автомобил саноати-нинг тушунлиги натижасида денарб-ойининг яримидан тортиб январь ойининг яримига қадар ўтган вақт-ичидагина бу тармоқда 10,200 иш-ишдан маҳрум бўлган. Мамлакатнинг автомобил саноатида ишчилар сон-и 45,000 кишини ташкил этади. Бун-

НЬЮ-ЙОРК, 7 февраль. (ТАСС). Хавфсизлик Кенгаши бугун Конго Республикасидаги аҳолини яна му-хоказма қила бошладилар.

Маълумки, Хавфсизлик Кенгаши 2 февралдаги ўз ишларини бошлаган эди. Хавфсизлик Кенгаши ўз маж-лиси ўтказди. Бу мажлисларда СССР, Чейлон, Мали, Хиндистон ва Марокаш вакиллари сўзга чи-қдилар. Улар Бельгия ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари Конго-да ўтказиб келётган шафқатсиз му-стамакчилик сиёсатини қорала-дилар ва бош министр П. Лу-мумбага ҳамда Конго халқининг бошқа раҳбарларини дарҳол овоз қилишди. Конго парламентининг нормал фаолиятини тиклашни ва бельгияликларнинг ҳаммасини бу мамлакатдан тезликда олиб чиқиб кетишни талаб эдилар.

Хавфсизлик Кенгашининг охи-ри мажлисида Франция вакили

дан ташқари, саноатнинг бу тармо-қда банд бўлган ишчиларнинг кўп-чилиги бугун иш ҳафтаси давомида тўла ишламайдилар.

◆ Константин шаҳрининг (Жа-зор) ҳарбий трибунали яна бир на-зорлик ватанпарварни ўлим жазо-сига ҳукми қилди.

◆ Жаזור шаҳрининг араблар ашаддий Белькур маҳалласида Жа-зор Республикасининг муваффақ ху-куматини қўллаб-қувватлаш юзаси-дан катта намойиш бўлди. Жаזור-нинг бошқа шаҳарларида ҳам маҳал-лий аҳолининг намойишлари бўлиб ўтди.

◆ Кучли қуш бўрони натижасида Сувайш каналда немалар қатнов-и тўхтаб қолди. Сувайш порти немалар-нинг ўтиши учун вақтинча ёпиб қу-йилди.

◆ «Ватан билан бирга бўлмоқ — бизнинг бурчимиздир»

ГАВАНА, 7 февраль. (ТАСС). «Ишлаб чиқариш учун, мамлакат-нинг қишлоқ хўжалиги ва саноа-тини ривожлантириш планларини амалга ошириш учун бошланган улуғ жаңда иштирок этиш учун ватан билан биргаликда бўлиш. Барча революцион ташкилотлар билан ягона сафда бўлиш — биз-нинг бурчимиздир», — дейилди ўрта мактаб ўқитувчилари рево-люцион фронти приқиплари де-klarациясида. Бу декларация ўқи-тувчиларнинг Гаваздаги Меҳнат-нашлар саройида ўтказилган кўп-минг кишилик ассамблеясида ян-

Мантаблари м изда

олиб борилаётган машғулотлар меҳнат билан маҳкам боғ-лангандир. Сиз кў-риб турган бу йи-гит Тошкент шаҳри-даги 50- мантабнинг ўқувчиси Ж. ШАМ-РАЕВ. У, мантаб уст-ахонасидаги станон-да меҳнат малакаси-ни оширмоқда.

И. Гильдин фотоси.

ҚАРШИ ШАҲРИДА

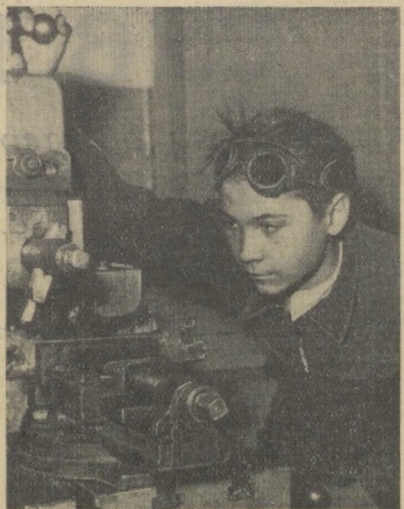
ХАЛҚ СОҒЛИҒИ УНИВЕРСИТЕТИ

Сиёсий ва илмий билимлар тар-қатуви жамаиятининг шаҳар бўли-ми ва шаҳар санитарияси маорифи ўш-нинг ташаббуси билан халқ соғлиғи университети ташкил этилди. Уни-верситетда машғулотлар ойда бир марта ўтказилади. Лекциялар ўқиш-га малакали орачлар тортилади.

Университетнинг биринчи машғу-лотларида шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Юсупов соғлиқни сақлаш ишлари, врач-невропатолог ўртоқ Михайлова «Нерв системаси» тўғрисида лек-ция ўқидилар. Лекциядан кейин «Орак қайта урмоқда» фильми на-моиш қилинди.

104 ТАКЛИФ

Шаҳар саноати корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотла-



Мантаблари м изда

Халқ соғлиғи университети

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида

Университетнинг биринчи машғулотида